

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Sapiente Fructuoso Epistolares Libri quinque

Bonifacio, Juan

Ingolstadii, 1606

V. Cuidam bono magistro de iis, qui nostros audierunt, & à virtute desciscunt, cuius amatores antea fuerant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51159](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51159)

nes, iurgia, ferri, armorumque licentiam, si & ætas ferat, & fontis patermaterue deposcat, nostri præceptores seuerè castigant. Daturq; opera, ut & qui pœnas luerunt, scelus agnoscant, & modum supplicio fuisse fateantur. Nec enim alienandi, sed curandi illi sunt, qui peccauerunt, nostraq; mens obscura esse non poterit, quæ claris argumentis signisq; lucebit.

CVIDAM BONO MAGISTRO.

De iis, qui nostros audierunt, & à virtute desciscunt, cuius amatores antea fuerant.

Tsi doleo non tuos omnes obsequi tibi, & obsecundare discipulos, multosque, qui relictis pedibus ire consuessent, ab itinere virtutis auersos regredi nolle, acerbū & triste mihi est: tamen hanc in dolore voluptatem capio, quòd eum te esse video, cui mœror iucundus sit, non modò fructuosus. Est quidem luctus iste amoris index, & charitatis

N 2   argu-

argumentum: & quia discipulos vehementer amas, ex eorum vita impro-
 ac turpi, quod malorum maximum
 est, summo dolore conficeris. Nil enim optatius tibi est, quam
 tui auditores animum seruent purum
 ab omni labe, nilque proinde tibi ac-
 dere tristius potest scelere ac flagitio
 discipulorum, neque quos magis
 pere diligas, eorum casu, lapsu
 modicè ac leuiter dolere potes: si-
 dem amor & dolor iisdem finibus
 terminantur. Sed quia amandissimus
 dus est, mœrendi finis esse debet.
 Scis charitatem nihil agere perperam
 officia non peruertere, suis se finibus
 tenere, scis nosmet nobis omnino
 proximos esse, dolore isto si contem-
 cis, teque nimis afflictas, atque angustas
 charus tibi non es, maioribusque ma-
 ra præponis. Fuerant (inquis) candidi
 & verecundi, quos defleo, longè
 virtutis, & literarum studio proce-
 rant, nihil illis modestius, nihil ama-
 lius: nunc præclara illa principia, quæ
 me multum cohortante, & laboratissimo
 posue-
 hililli-
 dunt,
 legiun-
 rumque
 tas, no-
 versat
 virtut
 labitu
 sequu
 lis qu
 ctus,
 Sint i
 est in
 Nosti
 fugit
 tes, m
 ramus
 tem,
 berna
 cand
 quæ f
 medic
 nobil
 tis Per
 suū ip
 pol

posuerant, ita sunt labefactata, vt nihil illis eisdem possit esse miserius: ludunt, potant, amant, ille verò, què collegium nostrū in primis amabat, charumq; habebat, ferebat in oculis ciuitas, non perinde vt solebat, in studiis versatur, languet quotidie magis, à virtutis semita deflectens offendit, & labitur, quocunq; it, lasciuu comites sequuntur, ad summam ne de singulis querar, impudens nugator est factus, ex se uero ac serio philosopho. Sint ista vera, mi pater, vt sunt, quid est in tam acerbo dolore remedij? Nosti adolescentum ingenia, non te fugit occultas esse hominum voluntates, multiplicesq; naturas: ista referamus ad DEVM omnia contuentem, resq; nostras sapientissimè gubernantem. Ciceronis patris in educando Cicerone filio & instituendo quæ fuerit, & quanta sedulitas, nemo mediocriter doctus ignorat. Cratippo nobilissimo scientissimoq; illius ætatis Peripatetico erudiendum tradidit, suū ipse opus vt bonus artifex ppolire

N 3 non

LIBRARIUS
 QUOSIUS
 NIV
 12

non destitit, Attico suo familiari *libris*
 bro per literas commendauit, Ath *num*
 nis philosophari voluit, vt discip *ribus*
 narum altrix ciuitas doctorum hon *bat: fi*
 num exemplis prodesset, quibus *tatis a*
 abundabat: libros de officiis ad *cu bono*
 dem misit, vt quem charissimum *induf*
 bebat, eius animum ad honestatem *qua p*
 decus informaret, ne quid illi de *tum se*
 ex iis quæ ad victum & cultum *spe de Pl*
 bant, diligentissimè, amantissimè *gios si*
 prouidit, libros, qui nocituri esse *Agrip*
 debantur, legere vetuit, filij glori *a tem*
 quantum in ipso fuit, consuluit, *hac su*
 que prospexit: sed tamen his sept *hanc g*
 auxiliis, hac vrbis & doctoris *con fectori*
 moditate, hac paterna prouidentia *ante e*
 illorum filiorum similis esse malit *palma*
 qui à claris parentibus degener *a pat*
 uerunt, quàm qui malorum vestig *ganti*
 is ingressi patrio decori nunquam *moni*
 defuerunt. Nota Ciceronis *tate*
 nentia est, noti labores, scriptitan *Tiro*
 assiduitatem, dicendi palmam, *stru*
 perennia quis nescit? nil gula, nil *suetu*
 honestis voluptatibus indulgens *mult*
 lib

libris pernoctabat, horas à defensionum laboribus, senatoriisque muneribus vacuas in studiis literisque ponebat: filius quasi paternæ gloriæ hæreditatis adeundæ eadem ratio esset, quæ ad honorem, atque pecuniæ, domesticæ industriæ imitatione neglecta, sine qua patre similis esse non poterat, totum se ebrietatibus, & gulæ dedit. Crede Plinio maiori scribenti binos congios simul haurire solitum, Marcoque Agrippæ (dicam enim totidem verbis) *temulento scyphum impactum, etenim* Lib. 14. cap. ultimo. *hæc sunt ebrietatis opera. Sed nimirum* hanc gloriam auferre Cicero voluit interfectori patris sui Marco Antonio. Is enim ante eum avidissimè apprehenderat hanc palmam. Hæc Plinius. Neque solum, à patris moribus, sed etiam ab elegantia, & quod magis admiror, sermonis puritate, & linguæ proprietate desciuit, in illa enim vna ad Lib. 18. fam. mil. Ep. 21. Tironem eius epistola quædam legitur, quæ Latini sermonis consuetudo vix patitur. Non minus, imo multo magis infelix, & ærumnosus

Octavius Cæsar fuit, etsi eum Romæ terro-
 nuncupabat Augustum. Filiam & milita-
 ptes ita præpotens hic dominator fulco,
 stituit, ut etiam lanificio assuefacto con-
 vetaretq; loqui, aut agere quicquam &
 nisi propalam, & quod in diurno labat,
 commentarios referri meritò possit & con-
 Externorum aditu usque adeò potest fortas-
 hibuit, ut cum Lucio Tucinio clare facio
 primis, honestoq; iuvene grauitere quæ n-
 literas ex postulauerit, quòd filiam sed qu-
 Baias salutatum venisset, nepotes in illis
 literas, & natare, aliaq; id genus rucillim-
 menta docuit ipse per se, neque monst-
 quam cœnauit, quin vnà imò in in ante
 cto assiderent, neque iter fecit, & quid?
 aut vehiculo anteirent, aut circa domo-
 equitarent. Sed tamen hunc eundem primis
 Augustum & prole felicem, & domos, T-
 stica disciplina gloriantem fortunabilem q-
 vehementer exercuit. Siquidem inent?
 lias filiam & neptem omnibus probles dif-
 contaminatas relegauit, Agrippæ? ?
 nepotem ob ingenium partim sordum, c-
 dum, partim ferox primo abdicauit minin-
 mox non se corrigentem, sed in digelista
 terti-

*Sueto. in
 Octauij
 Cæsaris
 Vita. &
 Senec. lib.
 6. de benefi.*

Romæ terriorem, seposuit in insulam, sepsit
 & militari custodia, cavit Senatuscon-
 sulto, vt in eodem loco in perpetuum
 conficeretur. Hunc eundem Agrip-
 pam & Iulias tres suas vomicas appel-
 labat, suæq; eum conditionis, prolis,
 & conjugij pœnitebat. Hæc exempla
 fortasse contemnes, ego non minimi
 clarum facio, virtus enim non illa quidem,
 quæ nos apud Deum in gratia ponit,
 sed quæ moralis appellatur, existebat
 in illis hominibus, apparebatque fa-
 uis rectissime, seque recta institutio sæpe
 monstrabat. Fuerint hæc infirma
 in antiquis, & diuinæ legis ignaris,
 quid? Fons ille perennis sapientiæ Sa-
 lomoni, Iudas Apostolus, Nicolaus ex
 primis septem Diaconis vnus, Orige-
 nes, Tertullianus, Hosius, innumera-
 bileque alij non te stupidum deti-
 dent? Ex quibus magistris qui & qua-
 si discipuli euaserint, nonne mira-
 bili? Reminiscere adolescentem il-
 lum, cuius in nostra institutione me-
 dicamini, quem diuus Ioannes Euan-
 gelista amauit vehementer, vrbisque
 terræ illius

Lib. 1. c. 2.

N s illius

LIBRARIUS
 UNIVERSITATIS
 PADERBORNENSIS
 IV
 12

illius, ac loci Episcopo studiosissime his pla
 commendauit: magistro de manu pir, lat
 aiunt, in manum tradidit, & tamen malef
 ex modestissimo discipulo audaci solitu
 mus factus est excursor, & latro sceler
 que omnibus ducem præbuit, loco,
 cunque viatores bonis, fortunif Deum
 euersos occidere statuissent, Q clame
 horum non portenti, monstrique & scel
 mile? Amatur ab illo discipulo, contin
 ostensa sunt secreta cœlestia, quihunc
 in Christi cœnantis sinu recubuit, mansi
 stituitur ab optimo Episcopo, a fiffim
 letur præparatio diligens, discit be & offi
 viuere, iniuriam nunquam vici hoc fo
 aurum & argentum aspernari, ab citate
 iuriosa, facinorosaque vita non m veller
 gis metu supplicij, quàm turpitudi gere, c
 ipsa deterreri, rerum omnium & fidem
 ctatorem, & iudicem timere Deum num
 locum & tempus non ad flagitium atque
 cupari, sed ad secreta cum Christo ex hu
 loquia deligere, prodesse omni homi
 neminem lædere, suis vel copiis leban
 etiam angustiis aliorum tenuitate aut m
 sustentare: tamen quasi à præceptis De

his planè aduersa didicisset, aliena rap-
pit, latrocinari, adulterare, vim facere,
maleficiis, & cæde pasci ius esse putat,
solitudinem quærit, & tenebras amat
scelerum faurices, nactus in deserto
loco, quem auro spoliare possit, ne si
Deum quidem, si superos viator in-
clamet, si gemat, si deprecetur, impias
& sceleratas manus à rapina, & cæde
contineat. Sed reuiuifce mi pater,
hunc enim lupum sanctus Ioannes
mansuefecit, perditissimum, furio-
sissimumque raptorem ad sanitatem,
& officium reuocauit. Ioannes (nam
hoc fortasse respondes) qua erat san-
ctitate, & virtute medicinam quam
vellet, faciebat, mihi morbos erit lu-
gere, quàm curare facilius. Quid? illud
idem & sanctissimum, & saluberrimum
I E S V nomen, quo inuocando
atque appellando morbos Apostoli
ex humanis corporibus pellebant, ex
hominū animis peccata flagitiaq; de-
lebant, non licet implorare tibi? Quo
aut minus est, pbitatis in nobis, eo ma-
gis Dei sanantis & potestas & bonitas
enite.

Apocal. 3.

enitescet. Nullius desperanda
 est, nam qui ad ostium semper
 foresque pulsare non desinit, qui
 antea fuerint isti, quos luges, vbi
 stituti, quibus aut præmiis inuiti
 aut literis eruditi, quam gloriam
 qui solerent, quanta in iucunditate
 viuerent, quàm tum gauderent,
 strenuè laborabant, omnibus
 mentis admonebit, & suggeret
 que fieri poterit, quin præterita
 citatis recordatione prodigus
 ac perditus, qui patrimonium in
 uiuiis dissipauit, qui rem familiaris
 cum scortis, cum parasitis, lenoni
 que consumpsit, inops, egens, im
 dicus, tandem aliquando respici
 reuifendi que boni & indulgentis
 tris desiderio teneatur. Illa etiam
 mina sparsa virtutum magnam
 bent vim ad honestatis amorem
 nouandum: nec consuetudo ante
 non iuuat, quam præstat aliquan
 isse, quàm nullam. Vt enim equi
 faciliùs capiuntur, qui vincula
 runt, quàm qui nulla vnquam sum

Lucæ 15.

tena constricti, alteros enim domitos
nam, atque oneribus assuefactos vel
vltus ipse parendi subigit, nec diu per-
cursare sinit, vel recte, quam fugientes
traxere comprehensos, captosque re-
ducimus, alteri quia domiti non sunt,
graue negotium exhibent: ita quæ
bonis artibus iuuentus studuit, etsi
malis deprauata suaseribus & corru-
pta degeneret atque declinet, tamen
de cursu temporis aliquo spatio eò se
refert, ac reuocat, vnde aut naturæ vi-
tio, aut voluntate deciderat. Nec est
alia causâ, cur qui ex Monachis facti
Episcopi deposito onere ad pristinam
quietem, solitudinemque redierint,
plurimos fuisse legamus, qui verò
cum Monachi nunquam fuissent, ele-
cti, factique antistites pontificia reli-
cta dignitate solitudinis, & curarum
plena ad priuatam & priorem vitam
remigrauerint, multo pauciores nu-
meremus. Sed in his raris Alfonso
Compostellanus Archiepiscopus lo-
cum tenere debet, qui morbis vrgen-
tibus graue illud Ecclesiæ admini-
stran-

strandæ munus sponte vltroque
 cit, cumque amici, ii que & sancti
 sapientes ne Archiepiscopatu se
 caret, identidem dissuaderent,
 nendi que authores essent, quod
 Ecclesiam illam ab eo commode
 dicerent, & ægrotum pastorem
 debilem etiam si remissior esset in
 dum, venia dignum esse affirmant
 tamen commissurum se esse negant
 Alfonso, vt vel honoris ac dignita-
 rum cupidior, vel occasionis ob
 cœlitus relinquendi muneris per
 pli illius quidem, laboriosi tamen
 que difficilis existimator stultus
 esse videretur: vires enim & valen-
 nem non modò voluntatem Al-
 fo iudice res tanta desiderat. Et
 & à Sixto Pontifice maximo,
 Philippo rege optimo, vt sibi pri-
 to esse liceret, obtinuit, liberum
 secessum maximis illis fortunis
 tulit. Fuitque in illo ocio multo
 riosior & mirabilior, quàm in ne-
 fuerat, cum tamen ita se vel ægro-
 morbisque confectus gereret, vt

clarè cum illis agatur, qui integris viribus, & robusto corpore commissas ecclesias similiter administrant. Sed ut eò me referam, vnde, eram egressus, dubitare Franciscæ non debes, quin consuetudinis magna sit vis, multum institutio possit, eiusque loci, in quo alti educati que sumus diuinis que oblectamentis abundauimus, grata semper ante oculos imago, & figura versetur. Vale, & si me amas, hac consolatione vttere, qua in huiusmodi doloribus me ipse sustentare didici.

EIDEM DE EADEM RE.

De quibus, qui à nostris magistris eruditi pessimè viuunt.

 Præclarum amorem! defles non solum tuorum errata discipulorum, sed eorum etiam, quos ubique locorum, ac gentium Societas instituit, scelera lamentaris. Doles quorundam cupiditates diu compressas ita profundas, atque eiici, ut tolerabiles haberi non possint. Probrum castis,